

**KARLA KÜLA
ARENGUKAVA
2017 – 2022**

Karla 2017

Sisukord

1. Sissejuhatus	3
2. Asukoht ja rahvastik	4
3. Ajalugu	5
4. Loodus, majandus ja taristu	7
5. Haridusstruktuur ja küla õhkkond	8
6. SWOT analüüs	9
7. Visioon ja arengueesmärgid	11
8. Investeeringute ja jooksva tegevuse kava 2017 - 2022	12

1. Sissejuhatus

Käesolev arengukava on koostatud aastateks 2017 kuni 2022 ja selles määratletakse küla arenguvisioni ja selle saavutamiseks vajaliku tegevuskava. Arengukava on kinnitatud Karla küla üldkoosolekul 25. märtsil 2017.

Arengukava on küla tegevuse, eesmärkide ja rahaliste vahendite kavandamise aluseks olev dokument. Arengukava sisaldab ühelt poolt ülevaadet praegusest küla olukorrast, teisalt aga vaatab tulevikku, pannes paika pikemaajalised arengu suunad ja eelistused ning tegevuse kavandamise alused. Arengukava peab toetuma olemasolevatele eeldustele, olema realistlik ja elluviidav, ta ei saa kunagi lõplikult valmis, sest toimuvatest muutustest lähtuvalt, peab ka arengukava pidevalt üle vaatama, täiustama ja parandama.

Arengukava on vajalik selleks, et olla teadlik olemasolevast olukorrast, mis aitab vältida juhuslikkust juhtimisel. Määratletakse sihid ja esitatakse konkreetsed tegevused, mida hakatakse seatud eesmärkide saavutamiseks ühiselt ellu viima. Kindlad sihid võimaldavad ressursside kasutamist efektiivsemaks muuta. Ka erinevate valdkondade tegevused on paremini kooskõlastatavad, otsused kergemini langetatavad arengukava olemasolul.

Arengukava lahutamatuks osaks on kohalike elanike kaasamine nii koostamise kui ka eesmärkide saavutamise protsessi.

Arengukavas kasutatavad mõisted

Arengu eeldused – olemasolevad küla ressursid, mida saab kasutada soovitud arengueesmärkide saavutamiseks.

Arengueesmärk – visioonist lähtuv üldkirjeldus, milleni soovitakse teatud ajaks jõuda ja mis on määratletav, mõõdetav ja realselt elluviidav.

Arengukava – dokument, mis sisaldab omavalitsusüksuse majandusliku ja sotsiaalse olukorra ning keskkonnaseisundi analüüsi, pikemaajalise tegevuse kavandamist ning edasise arengu suundi ja eelistusi (KOKS § 9). Arengukava on piirkonna visioonist lähtuvate eesmärkide saavutamiseks suunatud kokkulepe, mis sisaldab olukorra analüüsi, arengueeldusi, -eesmärke ja kavandatud tegevusprioriteete.

SWOT-analüüs – meetod protsessi, nähtuse, olukorra vms eri külgede analüüsiks. Tuleneb ingliskeelsete sõnade (*strengths* 'tugevused', *weaknesses* 'nõrkused', *opportunities* 'võimalused', *threats* 'ohud') algustähtedest.

Tegevuskava – loend konkreetsetest ülesannetest ja tegevustest, mida on vaja täita püstitatud eesmärkide saavutamiseks koos ressursside, elluvijate ja tähtaja määramisega.

Visioon – ideaalne tulevikupilt, mida tahetakse teatud ajaks saavutada.

2. Asukoht ja rahvastik

Karla küla asub Harju maakonnas, Kose vallas Kose alevikust edelas Kuivajõe keskjooksul (Lisa 1 küla kaart). Külas keskusest Kosele on 5 km, Tallinn-Tartu maanteele 2 km ja Tallinnasse umbes 40 km.

Küla pindala on 1135 hektarit ja ta piirneb Kuivajõe, Liiva, Lööra, Kirivalla ning Kanavere küladega.

Külas on katastriüksuseid 145, Kose valda registreeritud inimeste majapidamisi 58 (seisuga november 2016, andmed Kose valla registrist). Küla keskmises asuvad kahekorruselised kortermajad ja neis on kokku 24 korterit. Üks nelja korteriga maja asub ka küla servas.

Elanikkond on püsiv. Rahvastikuregistri 1. jaanuar 2017 seisuga elab Karla külas 179 inimest, kelledest naisi on 82 ning mehi 97.

3. Ajalugu

Karla küla on Harjumaa Kose kihelkonna kunagise Kose-Uuemõisa mõisa kõige lõunapoolsem küla vastu Ojasoo mõisa piire.

Vanimate teadaolevate tõendite, külas leiduva kolme lohukivi järgi, on Karla külas inimasustus olnud vähemalt 2000 aastat. Esmakordselt mainiti Karla küla kirjalikult 1241 Taani hindamisraamatus (Liber Censur Danial).

Selles on munkade poolt 1219. ja 1220. aastatel kirja pandud Põhja- Eestis ristitud külade nimed ja suurused. Arvatakse, et Alansi poolt tulles jõudsid mungad kõigepealt Kirimäe külla (Kirollae maec), kus oli 6 adramaad (13 sajandi alul tähendas adramaa talu, mida hariti ühe adraga). Edasi jõuti 14 adramaaga Karla (Karol) külla, sealt kahe adramaaga Tapavolkae külla ja nelja adramaaga Kurena (Kurkenoy) külla.

Taani valitsuse esimesel kaardijaotamisel jäävad Kirimäe, Karla ja Kurena küla kuningamaade hulka. Sama sajandi keskpaiku aga juba läänistatakse need maad Tallinna hauptmannide Woghaen Palnisunile, kelle järeltulijad asuvad maale ja ehitavad oma valdusse mõisa, arvatavasti Tapavolkae külla (praeguse Aabrami talu põllule, jõe äärde). Kuna see mõisa asukoht ei meeldi aga vasallile, leitakse looduslikult kenam ja romantilisem koht Kuivajõe ja Pirita jõe ühinemiskohas (Kose-Uuemõisa).

Esmakordselt esineb kirjalikes allikates Uuemõisa 1340. a. Uuemõisa jääb nüüdsest peamõisaks ning 1583. a. uus Uuemõisa omanik Wolamar Tuve mõisastab Kirimäe küla ja muudab selle karjamõisaks. Kirimäe mõisale kuuluvad maad hõlmavad terve praeguse Karla tagaküla. Mõisamaade ja tolleaegse Karla küla talumaade piir kulges Allika, Tehve ja Roogoja talude vahelist piiri mööda ja seda tähistas looduses nn. mättaaed. Jõe paremal kaldal oli piiriks hilisem Möldrehanu ja Raudsepa talu vaheline piir.

1695.a. on praeguse Karla küla maa-alal kolm endist küla: Kirimäe (Kirimeh) - 13 talu, Karla - 17 talu ja Senorme küla kolme taluga.

1695-1697. aastal oli Eestimaal suur näljahäda ja sellele järgnes Põhjasõda ja katk. 1710. a. oli Kose-Uuemõisa maa-alal 723 töövõimelist inimest, neist suri katku 647, ellu jäi 79 inimest. Alles jäi ainult Raudsepa ja Möldrehanu talud Peale Põhjasõda enam Kirimäe ja Senorme küla üles ei ehitatud. Karla küla talud aga ehitati varasemale küla kohale. Kirimäe mõis oli aga alles 1865-1870 aastani.

1782. aasta rahvaloendusel elas Kose Kihelkonnas 5793 inimest, palju neist oli Karla külas, pole teada. Võib arvata, et inimeste arv oli jõudsalt kasvanud kuna 1786 aastal alustas Kirimäe mõisas tööd esimene külakool (nn. koolituba).

Karla külas oli siis juba 22 talu ja 26 vabadikku (ilma maata pops või vähese maaga talupoeg), kusjuures vabadikkute hulgas olid ka tulevase Liivaküla alal elanud saunikud. Aastatel 1868-1869 hakati Kose-Uuemõisa Karla küla talude maju kruntidesse panema. Senine tihedalt asustatud kooselu Karla külas hajutati ja endise küla maad krunditi. Peale selle kaotas ka mõisnik Kirimäe mõisa ja uuteks omanikeks said talupojad. Nii tekkisid Kirimäe mõisa maadele uued talud: Roogoja, Kirimäe, Veskirehe, Ussimäe, Maitsemäe, Raudsepa, Paalimatsu, Sadevälja. Pundi talu saun oli juba olemas kuid see nimetati hiljem ümber Aru- Jaaniks.

Endise Karla küla hajutatud maadele jäid järgmised talud: Roobu, Tabase, Vene, Matsuhansu, Vetka, Aabrami, Möldrehanu, Kõlli, Keldreaugu, Pearnahansu, Andrekse ja Tehve. Sellest ajast, kui talud kruntidesse mõõdeti, kaotati ka teoorjus. Taludele pandi raharent, mis olnud kaunis suur ning olnud tegemist, et seda kokku saada.

1890-1891 aastal hakati mõisa poolt seniseid renditalusid päriseks müüma. Ostuleping tehti Uuemõisa mõisa pärisomanik Natalie baron Ükskülli proua ja taluperemehe vahel. Lepingule lisati pikaajalise võla andmise graafik.

Allika talus avati pood sajandi algul (1901-1912) ning rahvas hüüdis seda Tehve poeks. 1910 aasta paiku jaotati suuremad talud pärijate vahel. Tekkisid järgmised talud: Saarevälja, Väljani, Lepiku, Allika, Välja ja Reinuni. Paalimatsu peremees müüs 1910. aastal kolmandiku talust Juhan Harjapeale ning tekkis talu Jõepere. Pundist eraldati Uuetoa talu. 1903. aastal vahetasid vastastikku oma talud Veskirehe ja Kurena.

Nii oli talude arv külas tõusnud 22-lt 30-le.

1914 a. alanud Esimene Maailmasõda ajas segi küla elurütmi. Taludele pandi peale mitmesugused sundkohustused ja paljudest peredest läksid mehed sõjaväkke.

Pärast Vabadussõja lõppu jätkus küla areng. Nüüd oldi lõppude lõpuks vabad peremehed omal vabal maal. Jõudumööda muutusid talud, hangiti omale moodsaid põllutööriistu - rohuniitjad, loorehad, vedruäkked, kultivaatorid jt. 1926. aastal asutati Kuivajõe muusikaselts, mille tegevuskohaks sai Kõlli talu ja juhatajaks Gustav Teppan.

Peale 1930. a. jätkus talude poolitamine. Tekkis veel uusi talusid: Jõeääre, Koidu, Väljaotsa, Kullamäe, Tagavälja, Kuru, Vaino, Lemmu, Keldri, Kirimäe. Talude arv tõusis 41-le ja toimus nime eestistamise aktsioon, mille käigus muutusid perenimed järgnevalt: Jaanson - Metsaveskiks, Tollman - Talimaks või Taimlaks, Rosenbaum -Roosnurmeks, Jürgenson-Järvikuks, Jõesaareks, Jõgilainiks, Ulrich - Ulmreks.

Küla hoogsa arengu seisatas 1. septembril 1939. a. alanud Teine Maailmasõda, sellele järgnenud 1940. aastal traagilised sündmused, Saksa okupatsioon ja uuesti Nõukogu võimu tulek.

Küla ajaloo põhjalikuma ülevaate kuni Teise Maailmasõjani leiab 2011. aastal välja antud raamatust „Karla küla läbi sajandite“.

Aastatel 1945-1948 elas küla kollektiviseerimise hirmus ning talude areng oli täiesti peatatud, kusjuures noored lahkusid kodukohast.

Pärast Johannes Lauristini nimelise kolhoosi loomist arenes külas hoogsalt põllumajanduslik tootmine ja tööstuslik aiandus. Aastal 1965 alustati kolhoosi kasvuhoonekompleksi ehitusega ja täisvõimsuse saavutas see 1970-ndate aastate keskel.

Möödunud sajandi lõpuveerandi ja käesoleva sajandi alguskümneni ajalookäsitlus Karla küla kohta on tervikteosena kirjutamata. Lähisündmuste ajalugu vajab kirja panemist või muul moel talletamist. Üksikuid mälestuskilde, Karla külas elanud inimeste poolt kirjapanduna, on võimalik lugeda raamatutest:

Aili ja Taavi Kivistik. „Kivistiku elulõngaraamat“. 2008.

Aksel Kivistiku käsikirjalised mälestused. „Meenutusi ammu möödunud aegadest. 8 köidet. 1972-1992 Roogoja talu eraarhiivis;

J. Kivistik. „Räpina inimesi ja taimi“. 2014.

J. Kivistik. „Kodust ja kodustest“. 2016. J. Kivistiku eraarhiivis.

J. Kivistiku, Ivi Eiche ja Marko Eichega koostöös valminud pildiraamatu formaadis suguvõsa tutvustavad kogumikud: „Kodu Kuivajõe kaldal“. 2017, „Meie pere“. 2017.. Kättesaadav Jaan Kivistiku eraarhiivist.

M. Lauristin., E. Hiion., M. Visnap. „Marjustini sajand. Kõnelused Marju Lauristiniga elust, Eestist, Euroopast“. 2016 ;

J. Matvei suguvõsa uurimistöo, mis valmis väikeses tiraažis, käsitööna. „300 aastat ühe perekonna ajalugu“. Lugemiseks kättesaadav Kose koduloomuuseumist;

A.Praakli. „Tädi Maali jutud“. 2010.

A. Praakli. „Proua Amalie jutud“. 2014.

E. Priidel. „Mööda Kuivajõe radu“.1965.

Ü.Roosnurm, T. Meldre „Karla küla läbi sajandite“ 2011. Väljaandja: Karla Külaarendamise Selts.

4. Loodus, majandus ja taristu

4.1 Loodus

Karlas on maastik tasane. Küla piiridesse jäävad metsad on koosluselt segametsad ja kuuluvad eravaldusse.

Mullastik on valdavalt hea viljakusega. Pae aluskiht on 4-5 meetri sügavusel. Põllud on väga erineva lõimisega ning kerged liivmullad vahelduvad raske savimullaga.

Põllud on kas eravalduses või on renditud põllumajandusettevõtetele (näiteks OÜ Kuivajõe Farmer).

Küla läbib Kuivajõgi ja jões on leidnud endale elukoha koprad ning saarmad. Jõekäärudes olevad looduslikud loduheinamaad on väärtuslikud elupaigad mitmekesistele taimekooslustele ja heaks toiduhankimise kohaks rändlindudele. Jõeäärsetes majapidamistes on rajatud tiike kus on hea elukeskkonna leidnud kahepaiksed: rohukonnad, vesilikud.

Karla metsad on loomarikkad. Arvukamalt leidub metskitsi, kährikkoeri, kopraid, rebaseid, jäneseid, põtru ja metssigu. Lähikäigul on ka ilvesed ja hundid. Küla piires tegutsetakse aktiivselt jahindusega.

4.2 Majandus

Külas on aktiivne majandustegevus. Küla tööelised elanikud on leidnud töökohad põhiliselt kas kohalikes valla territooriumil paiknevates ettevõtetes või Tallinnas.

Külas tegutsevad talud:

- Roobu loomakasvatusega;
- Roogaja elulõngade aretuse ja kasvatusega ning viinamarja sortide aretusega;
- Roosoja talu rooside kasvatamisega;
- Tõnise puukool Pernahansul ilupõõsaste kasvatamisega;
- Sadevälja püskute, ilupõõsaste ja okaspuuvormide kasvatamisega.

Küla tegutsevad ettevõtted:

- Halver Mööbel OÜ – projektmööbli tootmine (www.halver.ee);
- Kuivajõe Farmer OÜ – piimakarjakasvatus;
- Kuivajõe Talukaup OÜ – põllumajandustarvikute, väetiste müük;
- Busland OÜ - busside renoveerimine ja remont (<http://busland.ee/>);
- Greentec Houses OÜ – hoonete element- ja moodulkonstruktsioonide projekteerija ja ehitaja (<http://www.greentec.ee/>),
- Steelman OÜ – klaasplasttoodete tootmine (<http://steelman.ee/>).

4.3 Taristu

• Teed ja ühiskondlik transport

Külateed on must-või kruusakattega. Mustkatttega Kuivajõe-Karla tee kuulub Kose vallale, kuid enamus kruusateid on erateed. Kuivajõe ületamiseks on kaks silda – Kuivajõe-Karla teel üks ning Karla-Kose-Risti teel üks.

Küla asukoht on soodne liikumisvõimaluste poolest. Külast põhja jääva Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa maantee Kuivajõe liiklussõlme rekonstrueerimisega 2014. aastal muutus külast väljasõit ohutumaks ning küla külalistele kergemini leitavaks. Tartu maanteel Kuivajõe bussipeatusest on võimalik suunduda nii Tallinna kui ka Tartu suunas. Vallasisene bussitransport käib külas viis korda päevas (aastal 2017).

- **Elektrienergia varustus**

Kõik elamud on varustatud elektriga. Eelnevate aastate jooksul on Elektrilevi asendanud suure osa madalpingeline kas maakaablite või õhukaablitega.

- **Veevõrk ja kanalisatsioon**

Ühisveevõrk –ja kanalisatsiooniga (ÜVK) on väljaehitatud küla keskel paiknevate korterelamute piirkonnas, mida teenindab OÜ Kose Vesi. Vastavalt Kose valla ÜVK arengukavale (<http://test.kose.ee/uvk/>) on ettenähtud seal aastatel 2020-2025 ühiskanalisatsiooni ja reoveepuhasti rekonstrueerimine.

ÜVK on väljaehitatud ka küla põhjosas asuvas tööstuspiirkonnas, mida haldavad ise seal asuvad ettevõtted. ÜVK torustikud ja rajatised on seal amortiseerunud ning vajavad rekonstrueerimist.

Ühepereelamud saavad tarbevee kas puur- või salvkaevudest. Reovee käitlemiseks kasutatakse imbeväljakuid, septikuid või ka lampkaste.

- **Jäätmemajandus**

Nii korrusmajade kui eramajade prügivedu on korraldatud valla poolt (<http://www.kosevald.ee/jaatmemajandus>).

Küla territooriumil asuva Kuivajõe Talukauba juures paiknevad ohtlike jäätmete kogumiskonteinerid.

- **Post ja internetiühendus**

Posti tuuakse kuus korda nädalas. Postkastid asuvad kas elamute juures üksikuna või kogumitena. Postkastid vajaksid uuendamist ning stiililt ühtlustamist.

Kuigi osa küla majapidamisi on varustatud vaskaablitel põhinevate andmesideühendustega, siis enamik elanikke kasutab siiski mobiilset andmesidet. Samas mitte kumbki lahendus ei võimalda kaasaegset kiiret (üle 30 Mbit/s), rääkimata ülikiirest (üle 100Mbit/s) andmesidekiirust.

5. Haridusstruktuur, kultuur ja küla õhkkond

Karla küla elanikkonna haridustase on mitmekesine - esindatud on nii kõrgharidus, kesk-eriharidus, keskharidus kui põhiharidusega inimesed.

Lapsed omandavad haridust põhiliselt Kose Gümnaasiumis, Oru põhikoolis või Kose-Uuemõisa Lasteaed-Koolis. Lasteaias käivad lapsed Kosel, Orus, Ravilas või Kose-Uuemõisas.

2003. a. novembris loodi Karla külaarendamise Selts ja selle eesotsas tegutseb viieliikmeline juhatus.

Alates aastast 2003. aastast on külal olnud valitud külavanem. Külaarendamise seltsi juhatuse ja külavanema eestvõtmisel korraldatakse iga-aastaselt kevadisi koristustalguid, jaanipäeva, laste jõulupidu, külaelanike üldkoosolekut ja muid üritusi.

Lisaks on toimunud:

- Taludele ühesuguste nimesiltide valmistamine;
- Küla kaardi valmistamine ja ülespanek;
- Uue püstkoja püstitamine;
- Kose valla jalgrattamatk 2009. aastal Karla külaseltsi korraldusel;
- Küla ajaloo päev 2010. aastal;
- Küla raamatu „Karla küla läbi sajandite“ väljaandmine külaseltsi eestvedamisel 2011. aastal;
- Kose valla külade päev 2011.
- Talukülastused;
- Ekskursioonid/väljasõidud külaelanikele;
- Külaplatsi projekti koostamine;
- Ühistegevused küla territooriumil toimunud keskkonnareostuste vastu.

Külas paiknevad järgmised kultuuripärandi objektid:

- Karla küla esmane asulakoht koos kaitsetsooniga;
- Kirimäe küla asulakoht,
- Kirimäe karjamõisa töllakuur,
- Kirimäe küla kalmistu,
- Raudsepa tuuliku asukoht,
- Roobu tuulik,
- Lohukivid Ehatamme maja juures ja ja Kivi kinnistul.

6. SWOT analüüs

TUGEVUSED	NÕRKUSED
<ul style="list-style-type: none"> • Hea geograafiline asupaik , Tallinn-Tartu maantee ja Tallinna lähedus. • Looduskaunis koht, Kuivjõgi. • Pikk ajalugu, traditsioonid, ajaloomälestised. • Stabiilse arvukusega elanikkond • Hea bussiühendus Kose aleviku ja Tallinnaga. • Külas tegutsev külaselts. • Tugev ettevõtlus. • Välja on kujunenud traditsioonilised üritused, talgud, peod. • Gümnaasiumi olemasolu Kosel. • Hea koostöö vallaga, toetus vallalt. 	<ul style="list-style-type: none"> • Külaelanike passiivsus ühistegevustes. • Teede halvenev seisukord. • Halvas seisukorras (lagunenud) hooned, rajatised, sillad. • Keskkonna reostus – näiteks küla territooriumil asuvad sõnnikupatareid, Karla laut ja lauda territoorium, Steelman OÜ poolt tekitatav õhureostus. • Arendava vabaaja ühistegevuse võimaluste puudumine külas
OHUD	VÕIMALUSED
<ul style="list-style-type: none"> • Vananev elanikkond. • Noorte lahkumine külast peale gümnaasiumi, põhikooli lõpetamist • Ettevõtete lahkumine külast • Kruusateede seisukorra jätkuv halvenemine. • Keskkonnareostused (ettevõtlusest ja põllumajandusest). • Vandaalitsemine, kuritegevus (võimalikud kuritegelikud retked külla) • Lagunevad hooned • Korterimajade vahelduv elanikkond. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tänu geograafilisele asukohale mitmesuguse ettevõtlusega tegelemine. • Ettevõtete ja külaelanike suurem kaasamine küla tegemistesse ja probleemide lahendamiseks, kogukonna tugevdamine. • Aiandustalude oskusteabe, võimaluste ja neid külastavate turistide parem ära kasutamine küla arendamisel. • Tihedam koostööd valla, naaberkülade ja külaseltsidega. • Küla identiteedivahendite (viidamajandus, postkastid, sümbolika, küla sissesõit, haljastus jms) edasi arendamine. • Koolitused, õppereisid. • Kuivajõe parem kasutamine elukeskkonna vääristamiseks ning loodusturismi arendamiseks. • Lagunenud hoonete korrastamine või lammutamine nende omanike poolt. • Naabrivalve sisseseadmine.

7. Visioon ja arengueesmärgid

7.1 Visioon

Karla küla on heakorrastatud ja ettevõtlusele avatud, uute oskuste ja teadmiste omandamisele pürgivate ning loodushoiule mõtleivate perede turvaline kodupaik.

7.2 Arengueesmärgid:

1. Küla paranenud välisilme ja elukeskkond.

- Küla terviklik, korrastatud, kaunis ja atraktiivne välisilme.
- Heakorrastatud talud, korterelamud, tootmishooned, rajatised.
- Kapitaalselt remonditud peatee ja heas seisukorras ning hooldatud kruusakattega teed.
- Puhas loodus- ja elukeskkond. Likvideeritud reostusallikad. Rekonstrueeritud vee- ja kanalisatsioonirajatised.
- Väljaarendatud küla sümboolika ja identiteedi vahendid.
- Harjumaa kaunima küla tiitlile kandideerimine ja selle saamine.

2. Hea sotsiaalne olukord ja omavahelised suhted külas.

- Säilinud püsielanikega talud ja külale iseloomulik hajaasustus.
- Aastas toimub vähemalt 2-3 suuremat, kogu küla kaasahaaravat ühisüritust või tähtpäevade tähistamist. Külal on oma tunnusüritus.
- Küla elu edendamiseks võtab osa kogu külaelanikkond. Toimib aktiivne ühistegevus.
- Küla ajalugu (kroonika) talletatud. Välja on antud küla ajalooramatu II osa.
- Väljakujundatud ja kasutajasõbralik projektile vastav külaplats
- Küla alaliste elanike arvu suurenemine. Noorte jäämine või elama asumine külla.

3. Jätkusuutlik ettevõtlus

- Loodus- ja aiandusturismi areng.
- Jätkusuutlik põllumajanduslik ja aianduslik tegevus.
- Olemasoleva ettevõtluse säilimine ja laienemine külas.
- Uute töökohtade loomine ettevõtjate poolt.

4. Külaelanike ja külaliste hea informeeritus

- On olemas küla tutvustavad sildid, kaardid, viidad, veebileht või blogi, külaelanike ja siin tegutsevate ettevõtete kontaktandmed (pidevalt ajakohastatud meililist).
- Interneti kättesaadavuse parandamiseks on küla ühendatud ülikiiret (üle 100Mbit/s) andmesidet võimaldava optilise baasvõrguga ja on loodud eeldused majapidamiste ühendamiseks erinevaid tehnoloogiaid (kaabli või radiolahendus) kasutavate kliendiühendustega.

5. Koostöö

- Aktiivne suhtlemine vallavalitsusega.
- Head suhted ja mitmekesised ühistegevused teiste külaseltsidega, organisatsioonidega, kohalike ettevõtetega.
- Toimivad suhted Karla külast pärit inimestega, kes ei ela kohapeal, küla „suveelanikega“ ja kõigi teiste Karla külaelust huvitatutega, aktiivne seltsielu.

INVESTEERINGUTE KAVA 2017 - 2022

TEGEVUS	AEG	HINNAGU- LINE MAKSUMUS (eurot)	VASTUTAJA	RAHASTAJA
Karla-Pundi tee mustkatte lõigu (1,5km) kapitaalremont	2019-2022	90 000	Vallavalitsus	Valla eelarve
Kruusateede kapitaalremont	2019-2022	8500 Eurot/km	Vallavalitsus, Karla Külaarendamise Selts, külavanem.	Valla eelarve, ettevõtete toetus sh põllumajandus-ettevõtted, elanike oma panus
Kuivajõe sildade (2tk) remont	2017-2018	50000	Vallavalitsus	Valla eelarve
Küla välisilme korrastamine, kauniks ja atraktiivseks tegemine. Küla alguse tähise rajamine ja uued teadetetahvlid	2017 – 2022	10000	Külaelanikud, Karla Külaarendamise selts, külavanem.	Karla Külaarendamise Selts, külaelanikud, ettevõtted, toetused
Turvalisuse suurendamine (naabrivalve, kaamerad küla sissesõitudel)	2018-2019	3000	Karla Külaarendamise Selts, külavanem.	Karla Külaarendamise Selts, toetused
Küla keskkosa tänavavalgustuse rekonstrueerimine	2018-2019	5000	Vallavalitsus	Valla eelarve
Külakeskuse (külaplatsi) edasine väljaarendamine vastavalt koosta(t)ud projektile.	2017-2022	35 000	Karla Külaarendamise selts, külavanem.	Projektitoetused ettevõtete toetused, valla eelarve, külaelanike omaosalus
Kuivajõe matkaraja väljaehitamine	2020-2021	5000	Karla Külaarendamise Selts	Karla Külaarendamise Selts, matkarajast huvitatud ettevõtted, toetused
Pärandkultuuri objektide korrastamine ja tähistamine	2019-2020	3000	Karla Külaarendamise Selts	Karla Külaarendamise Selts, toetused
Ülikiire Internetühenduse väljaehitamine Karla külla	2018	10 000 Eurot/km	Karla Külaarendamise Selts, külavanem, Vallavalitsus	Projektitoetused ettevõtete toetused, valla eelarve, külaelanike omaosalus
Eesti 100 ürituse kaasüritus	2018	1000	Karla Külaarendamise Selts, külavanem.	Karla Külaarendamise Selts, kulas tegutsevad MTÜ-d, vallavalitsus, projektitoetused
Karla küla 780 aastat esmamainimisest tähistamine	2021	3000	Karla Külaarendamise Selts, külavanem.	Karla Külaarendamise Selts, kulas tegutsevad MTÜ-d, vallavalitsus, projektitoetused

JOOKSVA TEGEVUSE KAVA 2017 - 2022

TEGEVUS	AEG	HINNAGULINE MAKSUMUS AASTAS (Eurot)	VASTUTAJA	RAHASTAJA
Küla ühistegevus: jaanipäevad, jõulud, küla kokkutulekud või muud kultuuri,- sportlikud-ja seltskondlikud üritused arvestades ka noorte ja vanemaalistega	2017 – 2022	1000	Karla Külaarendamise Selts, külavanem.	Valla eelarve, Karla Külaarendamise Selts, külaelanike toetus
Kruusateede hooldus	2017 – 2022	1000 Eurot/km	Vallavalitsus	Valla eelarve, ettevõtete toetus, elanike omapanus
Külaelanikele ja külalistele teabe edastamine (kontaktandmete kogumine ja ajakohasena hoidmine, veeb, kuulutused...)	Pidev	0	Karla Külaarendamise Selts, külavanem.	
Küla kauni ja atraktiivse välisilme ning puhta looduskeskkonna hoidmine	Pidev		Karla Külaarendamise Selts, külavanem, külaelanikud	Karla Külaarendamise Selts, toetused, elanike omapanus
Heakorrapäevad (teeäärte ja jõekallaste koristamine kooskõlastatult maaomanike ning vallavalitsusega)	Vähemalt kord aastas	1000	Karla Külaarendamise Selts, külavanem, külaelanikud	Karla Külaarendamise Selts
Külaplatsi ja selle rajatiste hooldus	Pidev	700	Karla Külaarendamise Selts, külavanem.	Karla Külaarendamise Selts
Küla turvalist suurendavate valvekaamerate käigushoidmine		100	Karla Külaarendamise Selts, külavanem.	Karla Külaarenduse selts
Koostöö teiste külaseltsidega, organisatsioonidega	2017 – 2022	500	Karla Külaarendamise Selts, külavanem, külaaktiiv.	Karla Külaaren- damise Selts, vallavalitsus, projektitoetused